ÉLJEN MÁJUS 1, A DOLGOZÓK NEMZETKÖZI SZOLIDARITÁSÁNAK NAPJA!

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSAGA ÉS A MEGYEI NÉPTANACS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8120 szám | Szombat, 1971. május 1. | 4 oldal, 30 bani

A munka ünnepe

Nincs rangosabb szó leghétköznapibb szavunknál, ünneplésre érdembelibb a munkánál.

Május elsején — ne féljünk a szavaktól — tulajdonképpen emberi létünket, életünk értelmét, mult-harcaink igazolását, jelenünket, jövőnket ünnepeljük.

Hétköznapjainkat.

A reggeli koránkelést, a gyári szirénát, az iskolai csengőszót, az olajfoltos munkaruhát, az izzadságcseppeket, izmaink feszülését, idegszálaink helytállását, gondolataink nyolcórás összpontositását és áramlását — mindazt, ami az alkotás örömét jelenti.

De évről évre több jut immár az örömből is, ahogy évről évre ez a májusi ünnepnap is egyre gazdagabbá és tartalmasabbá válik.

Az idei, 1971-es május elsejére különleges fény is ragyog.

A május nyolcadikáé, a néhány nap mulva beköszöntő nagy jubileum fénye, melynek köszöntését ugyancsak munkával vállaltuk.

Mert vannak szebb, csillogóbb, dallamosabb szavak, de munka szavunknál nem lehet értékesebbet találni.

Amikor azt mondjuk: jobbat, többet termeltünk-teremtettünk, ezzel azt is mondjuk, hogy jobbak, többek vagyunk, önmagunkat is ujra teremtettük.

Ezért lehetünk büszkék, ezért kell büszkéknek lennünk, még a legszárazabb számokra is, mely vele kapcsolatos.

Arra például, hogy az országos szocialista építőmunka részeseként Arad megye ipara most tizszer több terméket ad, mint a háboru előtti utolsó békeesztendőben.

Vagy arra, hogy hazánk ipari termelésének jelentős részét a mi megyénk valósitja meg, s ezzel — együtt az ország többi vidékeinek lakosaival — mi is nap mint nap hozzájárulunk egy-egy téglával a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom felépitéséhez.

Vagy arra, hogy a hazai esztergapadok 97 százalékát, a személyvagonok 100 százalékát mi tervezzük, szereljük, s nagymultu, nagy munkásmozgalmi multu textilgyáraink óránként több ezer méter szöttest ad a hazának.

Vagy pedig arra, hogy nagymultu mezőgazdaságunk iparosodik-megujhódik, s decemberben, j uárban, februárban termesztett zöldségeinket különrepülőgépek viszik Európa metropolisaiba.

Nem, ezek a tények és számok nem szárazak: önnön tükörképeink.

A dolgozóké, munkásoké, földmüveseké, értelmiségieké; románoké, magyaroké, németeké, szerbeké, cseheké, szolvákoké — mindenkié, ki e hazában, ki e me-

VÖRÖS LOBOGÓ

(Folytatása a 11 oldalon)

Jancsik Pál

Májusi lobogás

A csend kötött kévéje már kibomlott,
s mint cséplőből a buza,
hüs hangok csengő érce hull az utra.
Az ébredő nap — mint aki
sejti, hogy készül valami —
megáll a domb felett.
S ime látja: ezernyi zászló
vászna lobog, mint lángban álló
nagy erdőrengeteg.
De ez az erdő el nem ég,
zugóbb, nagyobb lesz egyre még,
maga a harsogó erő,
piros tüze is egyre nő.
Ez az erdő igy született:
táplált lobogó tüzeket
s a tüz nevelte őt.
Zugása, tüze majd elönti
Földünk s mindenütt fölköszönti
a fényt, az ébredőt.

Törvény és ember

Négy uj törvény szövegét közölték tegnap a lapok, nyilvánosságra hozataluk — mint egyébként az utóbbi években a többi törvények széles körü ismertetése is — közéletünk demokratizmusának kifejezője. A törvényeké is, kidolgozásuk is, hisz tanácskozások, országos viták előzik meg parlamentünk ülésszakait, s képviselőinkkel a Nagy Nemzetgyülésen mi is együtt szavazunk, az ország törvényeiben a mi javaslataink is benne foglaltatnak. Gondoljuk csak meg: a kantin-vendéglők létesitéséről szóló törvénytervezet vitájában például több mint egy millió ember vett részt az utóbbi hetekben, s amikor belkereskedelmi miniszterünk előterjesztette jelentését, külön hangsulyozta, hogy az országszerte elhangzott körülbelül 3000 javaslat mennyire hozzájárul a tervezet véglegesitéséhez.

Négy uj törvényt fogadott el a Nagy Nemzetgyülés, s a törvények mindegyike nemcsak gazdasági életünk további fellendités*t, hanem a lakosság életszinvonalának emelését is célozza. A földmüvesekét, akik az uj adócsökkentés révén már az idén több mint 370 millió lej többletjövedelemre tesznek szert, az alkalmazottakét és családtagjaikét, akiknek az uj kantin-éttermek révén megoldódnak étkezési problémái, a háziaszszonyokét, akiknek nagy gondot vesznek le a vállukról. És a felsorolást folytathatnók, hisz a községi ipar létesitése, a rétgazdálkodás megjavitása, ha közvetve is, de mindannyiunkat érintenek.

A négy törvény hivatalos cime olyan hosszu, hogy nem fér e rövid jegyzetben. Nem ismertetni kivánjuk őket, — az ujságokból tájékozódhatunk — de hadd álljunk meg legalább néhány szóra szellemüknél. Annál, hogy mindegyikük jellegzetessége a minőségi változás az adott területen. Annál, hogy mindegyik törvény alkalmazása széles körüen demokratikus, s tovább bőviti a városi és községi néptanácsok hatáskörét. Annál, hogy e törvények alkalmazását végeredményben nekünk kell végbevinni, a helyi néptanácsoknak, gazdasági vállalatoknak, szakszervezeteknek, a dolgozóknak.

A négy uj törvényt elfogadták. Alkalmazásukért nekünk valamennyiünknek sokat kell tennünk. Hétköznapi munkánkkal kell érvényt szereznünk minden paragrafusának.

A helyi néptanácsoknak bizonyitaniok kell, hogy élni tudnak bővitett hatáskörükkel; a gazdasági vállalatoknak — hogy hasznositani tudják a dolgozók kezdeményezéseit; nekünk az élet különböző területén dolgozóknak pedig azt, hogy a törvények alkalmazását minden erőnkkel elősegitsük.

KILIN SÁNDOR

Változó majálisok

Vajon szép, napsütéses idő lesz ma? Egyáltalán ... en 1971 majusa?

Várakozásteljes hajnal, lilaorgonás reggel. Oly otthonos ez az ünnep, hogy emlékeinkben külön helyet szoritott magának. Mégis, minden május különbözik az előzőktől.

A kommunisták ünnepei sohasem voltak merev szertartások, az örökké mozgásban lévő világ, változó tartalmu ünnepei ezek.

Májusok... A tradició a nemzetközi munkásmozgalom tavaszán született s évről évre megujult. Furcsa meghatottsággal, összeszorult szivvel olvasom a régi, nagybetüs cimeket, a szocialisták ujságjainak ünnepi lapszámain: Traiască Intâiu Maiu! Éljen Május elseje! Hoch der 1. Mai. Különböző nyelveken egyugyanazon gondolat. Különböző nemzetiségü emberek egyugyanazon eszméből táplálkozó szándéka: az összefogás, a szolidaritás, az egymás felé kinyujtott kezek, az egymásba kapcsolódó kezek ünnepe. De vannak másmilyen emlékek is, mert a levéltárak emlékezete nagyon preciz. Levelek, hivatalos átiratok, melyek igy kezdődnek: Mélyen tisztelt Királyi Ügyész Ur, vagy Mult stimate domnule procuror. Igen, fennmaradtak ezek is, amelyekben annak idején „a hatalom kiadta a parancsot, ne legyen ünnep május elsején". És mégis ünnep volt. Ünnep volt 1890-ben Aradon vagy 1897-ben vagy 1913-ban az elnyomás, az öldöklő imperialista háboru, az egymást váltogató diktátorok idején. A rendőrfőnök, a sziguranca parancsnok, a csendőrök parancsa ellenére minden évben... „jött a május".

Jött Aradon és Bukarestben, jött Kolozsvárott és Brăilan, jött a föld minden országában. A majálisok, akár az aradi Csálai erdőben, akár a kolozsvári Hója dombjain tartották őket, a kommunisták mindenkor ott voltak s fel tudták vonultatni a tömegeket e tavaszi napon, még akkor is, ha a királyi ügyészek, a sziguranca parancsnokok minden erőt s erőszakot mozgósitva véressé változtatták az ünnepet.

Változó majálisok... Minden május megtalálta a maga jelszavát. Minden május különbözött és mégis hasonlitott az összes előzőkhöz.

TOKAY GYÖRGY

(Folytatása a II. oldalon)

ARAD, az RKP megalakulásának időszakában

1921. május 8. A Román Kommunista Párt megalakulása nem volt véletlen esemény. Gyökerei mélyen visszanyulnak a hazai forradalmi demokratikus és haladó mozgalmak történetébe. Az 1921 májusi alakuló kongresszus olyan vezetőt állitott a munkásosztály, egész népünk élére, mely — immár a történelem gyakorlati bizonysága szerint — képesnek bizonyult magas szintre emelni a mult hősi hagyományait, elvezetni népünket a szocializmus, a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom épitésének utjára. Elmondhatjuk, hogy e harcban Arad város és megye — az ország egyik legrégibb munkásközpontja — is becsülettel kivette részét.

A XIX. század fordulóján a megye térképén évről évre egyre gyakrabban tünnek fel bérmunkát foglalkoztató üzemek: a kovaszinci, a milovai, a déznai bányák, a déznai, a menyházai vasolvasztó, a béli üveghuta, majd a megyeszékhelyen megjelenő üzemek.

Az aradi munkásság harci hagyományait olyan jelentős állomások jelzik, mint az 1870—1876 között tevékenykedő Általános Munkásegyesület, a szakszervezetek és a szociáldemokrata párt aradi szervezetének megalakulása a kilencvenes években, az 1904-es általános sztrájk, 1918 forradalom eseményei, az 1920-as általános sztrájk — melyekben a románok, magyarok, németek, más nemzetiségüek, mindig közösen vettek részt. Ilyen körülmények között köszöntött be az 1921-es év, a Román Kommunista Párt megalakulásának történelmi jelentőségü esztendeje.

Kétségtelen, hogy 1921-ben, az elmult évhez képest, bizonyos fokig javult a gazdasági helyzet: a nyersanyaghiány enyhülésével emelkedett a termelés és a nagyvállalatok árui piacra találtak a Kárpátok mindkét oldalán; a textilgyár négyszeresére emelte részvénytőkéjét; a Vagon és a Marta gyár Astra néven egyesült s 75 milliós részvénytőkéjébe bukaresti érdekeltség is bekapcsolódott; csökkent a munkanélküliség. Ugyanakkor egyre jobban kirajzolódott a munkáltatók törekvése, hogy megnyirbálják az elmult év harcaiban kivivott béreket és juttatásokat, s az állitólagos olcsóbbodás ürügyén 20—30 százalékkal szoritsák le a béreket. A Munkás cimü lap ennek kapcsán rámutat, hogy az ország más vidékein a fizetések magasabbak, s hogy 1921 elején ujabb adókkal terhelték meg egyes munkáskategóriák fizetését.

A munkásszervezetek müködése elé a hatóságok komoly akadályokat gördítettek. Igy például a vasasok szakszervezetét az 1920-as általános sztrájk után felfüggesztették, müködését teljesen megakadályozták. Ennek ellenére a rendőrprefektus elnökletével az 1921 áprilisában tartott tárgyalásokon a munkásság képviselői elutasitották a munkáltatók feltéte-

GLÜCK JENŐ

(Folytatása a II. oldalon)

Azon a tavaszon...

Azon a tavaszon Nyugat-Európa felől még harci zajokat hozott felénk a szél és katona fiaink valahol a Tátra magaslatain még vérüket hullatták a népek szabadságáért;

azon a tavaszon a nagy vihar még nem ért véget, de ereje naprólnapra szemlátomást fogyott s az elsötétitett ablakok mögül mi már láttuk á közelgő béke fényjelzéseit;

azon a tavaszon hazánk, széttörve bilincseit, már szabadon lélegzett, s mi ünnepre készülődtünk, az első szabad május elsejére.

1945-öt irt akkor a történelem.

A rettegés, az elnyomás, a hosszu háboru keserves évei után kitáruló szivekkel készülődtünk annak a békét hozó májusnak a fogadására.

A városban megindult a nagy rendezgetés: itt is, ott is csoportok tüntek fel, tagjai a gyárak és üzemek munkásaiból verbuválódtak — ásóval, gereblyével a kezükben parkokat és zöldövezeteket létesitettek.

Az alkalmi kertészekből aztán asztalosokká, festőkké, mázolókká válva eltüntették a háboru okozta rendetlenséget és friss festékszag, nagytakaritások utáni tisztaságillat töltötte be a várost.

De benn a házakban is folyt a készülődés.

Mintha minden roszszat, but, bánatot ki akartak volna seperni lakásaikból az emberek;

szétszakadt családok váltak ujra egésszé és örvendeztek az egymásra találásnak;

frontokról, munkatáborokból hazatért apák ismerkedtek kisgyermekeikkel.

Igy érkezett el a nagy ünnep. És azon a májusthozó hajnalon szivárvány szinbe öltözött a világ és elmosolyodott a föld. Kertjeink virágait, melyek soha nem látott pompával nyiltak ki erre a napra, mind leszakitottuk és kivittük az utcára. A feldiszitett város hangos zeneszóval, kacagva ölelte magához lakóit. Aztán elkezdődött a felvonulás.

Utánanézek a szónak. Felvonulás... Ne, ne nevezzük annak. A lakosság ama soha nem látott megnyilvánulására talán nincs is megfelelő kifejezés.

Senki sem tartotta be az előre meghatározott rendet.

A katonák és civilek, háborus rokkantak és diákok sorai felbomlottak, és végeláthatatlan folyamot alkotva egyesültek egymással.

Mindenki beszélt, kiáltozott: Soha többé háborut! Éljen a béke! — hangzott románul, magyarul és németül.

A környező falvak lakosai is eljöttek gyönyörü népviseleteikben, rengeteg szint hozva az amugy is tobzódó szinekben kavargó sokaságba.

A városháza előtt időnként megállt a menet s a sportolók, müvészek, népi táncosok bemutatóiban gyönyörködhetett. A tribünökön lévők felállva, tapsolva, maguk is kiáltozva adtak kifejezést lelkesedésüknek. És én, amint ott sodródtam abban a boldogan kavargó áradatban, valami csoda folytán szerettem volna szárnyakat kapni, hogy belátnassam egész gyönyörü felszabaduli hazánkat; szerettem volna látni miként ünnepel Bukarest, Ploiești, miként ünnepel a Zsil völgye, szerettem volna látni azoknak a városoknak és vidékeknek a lakóit, akiknek oly nagy részük volt abban, hogy elérkezhessen ez a nap. És az ünnepségnek nem akart végeszakadni. Az emberek, akik oly hosszu évtizedeken keresztül megszokták a nyomort, az elnyomást, bujkálást, a sötét nyirkos pincékben való tartózkodást, ezen a napon nem akartak otthonukba visszatérni, nem akartak falakba ütközni a szabadság ünnepén. És magasra emelték gyermekeiket, hogy azok is lássanak és emlékezzenek egy május elsejére, arra az első szabad májusi ünnepre, melyen románok, magyarok, németek egymás kezét fogva elindultak a békét hozó szent jövő felé.

REINICZ MARGIT

SZÜLŐFÖLDEM

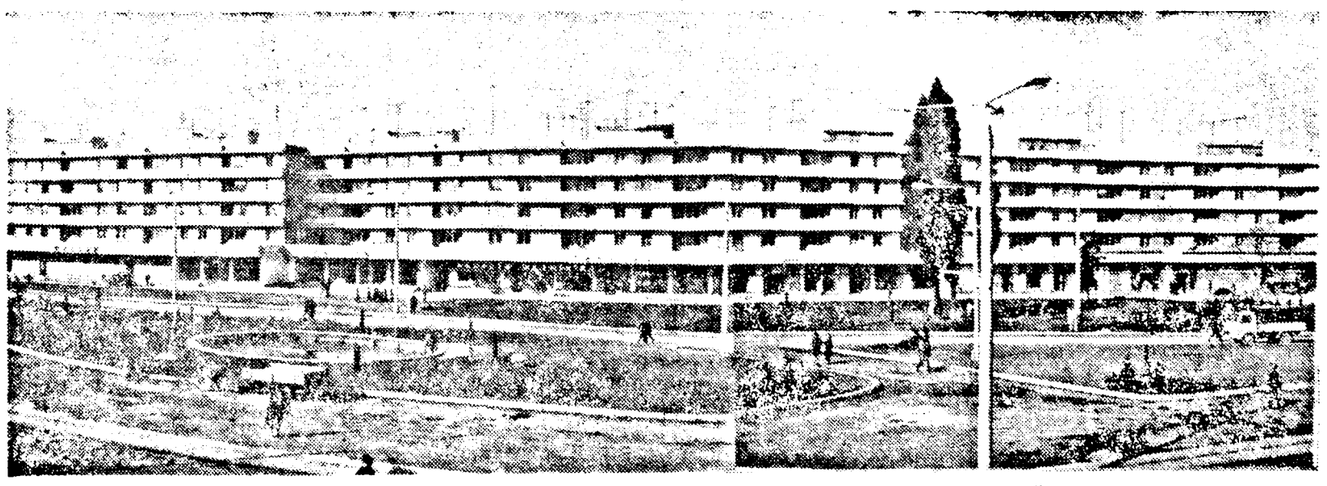

ARAD, ÁLLOMÁSTÉR — 1971.

MÁJUS

Forró színházi napok Bukarestben

A színház társadalmi szószék szerepének mindennel meggyőzőbb bizonyítéka a pártévfordulót köszöntő színházi napok. Bukarestben több mint két hétig tartott az országos színpadi alkotói- és előadói verseny döntő szakasza, a nagy ünnep előtti tisztelgés jegyében megrendezett talán legrangosabb művészeti vetélkedő.

Mikor e sorokat írom, néhány együttes még a nagy erőpróba előtt áll. Eredményt sem hirdettek még. De nem is ez a fontos. Thália papjainak nagy seregszemléje a hazai dramaturgia szine-javát megcsillogtatva, de szunnyadó értékeit is felszínre hozva átfogó képet nyújtott arról, hogyan szolgálja a színház a tömegek politikai, esztétikai és erkölcsi-etikai nevelését.

Az ország négy kulturközpontjában — Bukarestben, Kolozsváron, Iași-ban és Temesváron — megrendezett zónadöntő „tüzpróbáját" mintegy 30 (ebből négy magyar és egy német) előadás állta ki. Figyelemre méltó, hogy a végső nagy szemlén a hazai dramaturgia szinte minden képviselője felvonult: a befutott nagy nevek — Eftimiu, Lovinescu, Everac — mellett, nemrég feltűnt első drámás szerzők, de olyanok is, akik évek óta csak egyfelvonásosokat írtak.

A bemutatott darabok általános jellemzőit keresve, elsősorban a napjaink emberét foglalkoztató problémák iránti hatványozott érdeklődésről kellene szólnunk. Azután a nézőtér passzivitását feloldó rendkívüli mozgósító erejű színjátszási formák előretöréséről. Nem ujak ezek a formák. Az egyetemes színháztörténet számos megnyilatkozását ismeri az agitációs, avantgardista törekvéseknek, de igazi tudatformáló erejükre, művészi lehetőségeikre csak most döbbenünk rá. Örvendetes, hogy több színpadi mü eleveníti fel annak az eseménynek a mozzanatait, melynek megünneplésére az egész ország lázasan készül, s amely javarészt meghatározta egész drámairodalmunk fejlődését, utkeresését. Ebbe a kategóriába sorolható HAJDU GYŐZŐ NE SZÓLJ KÖZBE, HALGASS VÉGIG cimü dokumentumjátéka (Temesvári Állami Magyar Színház, Taub János rendezése), PAUL CORNEL CHITIC A BIZALOM UTJA cimü montázsszinműve (Iași-i Nemzeti Színház). Mindkettő a lényegében egymástól különböző rendezői exponálás ellenére egyazon célt szolgál: kiragadni a nézőt passzivitásából. Megdöbbenteni, cselekvésre késztetni. VASILE NICOROVICI DILUVIUM-a, mellyel az aradi színház jelentkezett a versenyen is ezt a nyelvet beszéli. A bukaresti előadáson — sajnos csak ott — néhány olyan hibát vettünk észre, amely eddig elkerülte figyelmünket. Gondolok itt egyes jelenetek alapos kidolgozásának hiányára, az agitációs müfaj művészi hatásához elengedhetetlenül szükséges, a szereppel való teljes azonosulásra. Éppen ez nem sikerült minden esetben és minden szereplőnél. A színpadnak az aradinál jóval kisebb méretei is befolyásolták a produkciót. A sebtében átrendezett jelenetek improvizációs jellege az egész társulatot kizökkentette a játékritmusból. Az erdőmunkások az aradi színpadon remekül megkomponált, döbbenetesen szép átkelése a hegyen is megcsonkult, hiszen ahelyett, hogy a nézőtéren vonultak volna át, egy színpad melletti oldalkijáraton távoztak.

Vitában a zsüri: Horia Lovinescu drámairó, Lucian Ghiurchescu rendező, Nicolae Munteanu, a Művelődés- és Művészetügyi Állami Bizottság színházi igazgatója és Radu Popescu, a Teatrul folyóirat főszerkesztője.

Mindezek ellenére az aradiak merész darabválasztása és igényességre törekvése pozitiv visszhangra talált. Erről tanuskodik Margareta Bărbutănak a Scînteiában megjelent méltatása is. A tanulság azonban kézenfekvő: országos szintü versenyen csak minden epizódjában alaposan kidolgozott és a színpadi adottságoktól nem döntő mértékben befolyásolható előadással szabad jelentkezni.

A színházi napok a filozofikus, gondolati dráma, a konkrét történelmi feltételek között vallott életideál színpadi megfogalmazásának szükségességét is felvillantották. Gondolok itt PAUL ANGHEL NAGYHÉT cimü történelmi drámájára (az I. L. Caragiale Nemzeti Színház előadásában), HORIA LOVINESCU lirai szépségü, meditációra késztető ÉN IS VOLTAM ARKADIABAN cimü müvére, melyet a Nottara színház mutatott be, vagy akár KOCSIS ISTVÁN BOLYAI JÁNOS ESTÉJÉRE, melynek előadása a fesztivál egyik jelentős eseményének számított.

Rendezésben a korszerüségre való törekvést nem a látványos fogások, hanem a gondolatiság kihangsulyozása jelezte.

A színházi alkotó- és előadói versenyen bemutatott néhány előadás megtekintése a rendkívüli élmény erejével hatott. S nem kis eredmény, hogy e nagy versengésben hazai magyar dramaturgiánk fel tudott nőni a követelmények magas szintjére. Színház és publikum hasznára, örömére.

PUSKEL PÉTER

Képzőművészeti tárlat nyílt

Tegnap délután, a Képzőművészeti Szövetség Aradi Fiókja korszerüsített Képzőművészeti Galériájában, a Román Kommunista Párt diadalmas félszázados évfordulója tiszteletére, képzőművészeti tárlat nyílt.

A kiállitás megnyitóján részt vettek: **CERVENCOVICI ANDREI** elvtárs, az RKP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, az Arad megyei néptanács elnöke, a megyei és municipiumi pártbizottság titkárai és büróinak tagjai, a megyei és municipiumi néptanács végrehajtó bizottságainak tagjai, párt- és állami aktivisták, művészek, ujságirók, valamint nagyszámu közönség.

A megnyitó beszédet Frențiu Sever, a Képzőművészeti Szövetség Aradi Fiokjának elnöke tartotta. Az aradi képzőművészek a tárlaton csaknem negyven festményt, szobrot és grafikai munkát állitottak ki.

Műkedvelők seregszemléje

Az elmult télen egyre-másra zajlottak le a műkedvelő fesztiválok, amelyek mindegyikét a pártévforduló jegyében rendezték. Szocialista tömegkulturánk nevelő erejét mérték fel a fesztiválok, szimbólumává váltak annak a messzemenő gondoskodásnak, amelylyel negyedszázada felkarolták és támogatták műkedvelő mozgalmunkat.

Hogyan készültek megyénk amatőr művészei az ünnepre? Szentanpára látogattunk el a napokban ezzel a kérdéssel. A városkának is beillő nagyközség műkedvelő elete példamutató lehet megyénk minden helysége számára. Több állandó műkedvelő csoport készült a május elseje délutani ünnepi előadásra. Negyven tagu négyszólamu vegyeskórus, agitációs művészbrigád, román és német táncokat bemutató népi tánccsoport, népi zenekar és persze a hires szentannai fuvósszenekar, amelyik a Műkedvelők X. Országos Fesztiváljának döntőjén is képviselte Arad megye művelődési rangját.

Costin Ioan, a művelődési otthon igazgatója készülő diszletekre hivta fel a figyelmemet. — A rajztanárunk, KETT GROZA IOAN munkái — magyarázza. — Május 2-án ugyanis a német nyelvü színjátszó csoport bemutatja Karl Valentin DER THEATER BESUCH cimü darabját. VEKERLE ANTON, TEUBERT ISTVÁN és sokan mások lépnek fel benne.

Május 5-én DICSŐSÉG A PÁRTNAK cimmel diafilmvetitéssel egybekötött irodalmi montázzsal köszöntik a nagy évfordulót. És sorolhatnám tovább: szavalatok, előadások, szümpozionok és a helvi rádióadó előadásai. Minden nap rendeznek valamit a művelődési otthon három szentannai termében. Románok, németek és magyarok testvéri összefogásban várják a nagy ünnepet.

A municipiumi művelődési házban már megszokott kép fogad. Messziről hangos a nagyterem, próbál a népi zenekar és a tánccsoport. Aradi munkásfiatalok ropják a táncot. Buda József koreográfus irányitásával. Ünnepre készülnek. Május elsején délután szinte az egész diszelőadást a municipiumi művelődési ház népi együttese tartja. Nem kell külön bemutatnom őket, hiszen alig kétéves fennállása alatt az együttes nemcsak hazánkban, hanem határainkon tul is kiemelkedő sikereket aratott. Lelkes munkájuk elismeréseképpen a X. Országos Műkedvelő Fesztiválon III. dijjal tüntették ki az együttest.

Éppen Arad megyei magyar népitáncot próbálnak. A kavargó fiatalok között alig tudom felfedezni ERNESCU FLORINT, a művelődési ház metodistáját, aki maga is táncol. Most táncol. Néhány nappal ezelőtt a szinjátszókat irányitotta az országos döntőn. S a hir, hogy a „Hei fratii mei" montázs-darab bronzérmet nyert az I. L. Caragiale biennálison, a legszebb májusköszöntő.

BERECZKI KÁROLY

A munka ünnepe

(Folytatás az 1. oldalról)

gyében él, testvérként, ahogy mindig is éltünk, századokon át, barki is jött, hogy eltéritsen ettől.

A munka, a szent ujrateremtés mindig összefogott bennünket, 81 esztendő óta mindig együtt ünnepeltünk ezen a napon.

Egymással, a világ összes dolgozóival.

1890-ben, először, még titokban, még kevesen, még erdőbe osonva, de már ünnepeltünk.

Aztán egyre többet, egyre több helyen, egyre több zászlóval, s elérkezett az a pillanat is, amikor már május elsején nemcsak a munkáért folytatott harcot, nemcsak a munkát —, munkánk eredményét, az eredményekből való méltányos részesedést is ünnepeljük.

Évről évre jobban, magabiztosabban, hiszen évről évre mi is együtt növünk az országgal, a hatalommal, a vezetéssel való élnitudással.

Ma már azt is tudjuk, hogy az országvezetés is munka, s mint minden mesterséget ezt is meg kell tanulnunk.

Mindenkinek.

A szocialista társadalom vezetésének tudománya: mindenkinek a tudománya.

Gondoljunk csak vissza az utóbbi hónapok, évek pezsgő politikai életére, emlékezzünk vissza hány törvénytervezet vált ugy törvényerővé nálunk, hogy mindannyian — az egész ország — hozzászólhatott és el is várták tőlünk, hogy mindannyian hozzászóljunk.

Ma, 1971-ben hétköznapi szavaink közül a leghétköznapibban immár sokkal többet értünk, mint husz, tiz, öt vagy akár egy esztendővel ezelőtt.

A Román Kommunista Párt ötven éves fennállásának jubiláris esztendejében ezért ragyog szebben a május elsejei ünnep.

Az az ünnep, melynek tiszteletére a nagy évfordulóra készülődő Arad megyei dolgozók jelentették: az uj ötéves tervből ránkháruló négy havi tervfeladatainkat három nappal határidő előtt teljesitettük.

A munka ünnepét ennél szebben nem lehet fogadni.

1949

Costin Gheorghe munkaérdemrenddel kitüntetett mérnök, az Ötvenesi Állami Mezőgazdasági Vállalat első agronómusa tömören igy összegezi az egység több mint két évtized előtti gazdasági körülményeit:

■ tiz-husz ló-, illetve ökörvontatásu fogat, néhány aratókötőgép, kaszák, egy-két cséplőgép és Lanz Buldog meg Hoffer traktor;

■ hektáronkénti 1800—1900 kilogrammos buza és 2300—2400 kilogrammos kukoricatermés.

András bácsi emlékezik

Rezgő Mihályék portáján kopogtatunk Zimándon. Az ipát, a nyolcvan esztendős Vidorok András bácsit keressük. Otthon van. A villanyrezsó körül teszvesz, főzi a reggeli teáját. Óriáskiflit majszol hozzá, margarinnal megkenve. Vajra is telne, de sajnos nem szabad. Megtiltotta az orvos.

Elmondjuk, miért jöttünk: beszéljen nekünk arról az időről, amikor béresként szolgált Kintzik méltóságos birtokán, amelyből a jelenlegi állami mezőgazdasági vállalat farmja alakult.

Es Vidorok bácsi beszél:

— Nem is ott kezdtem. Azt megelőzően évekig béresgyerek voltam Ötvenesen, a Zielinsky-eknél. Csak a háboru után kerültem Tövisegyházára. Mert ugy nevezték akkor a Kintzik féle birtokot. Hogy milyen volt akkor az élet? Egyet mondok csak el, abból megértheti. Volt ott egy intéző. Kalló Andrásnak hivták. Ez a Kalló olyan ember volt, hogyha méregbe gurult meg is botozta a bérest. Emlékszem, hogy huszonnégy, vagy huszonöt tavaszán a méltóságosékat vártuk a birtokra. En akkor kulcsár voltam. Hát ez a Kalló mellém adott vagy négy feheréselédet, hogy pucoljuk meg az ablakokat. Csináltuk is, de a véleménye szerint nem eléggé szaporán. Be is hivott este az irodára és azt mondja: „Az istenit magának, Vidorok, miért nem megy ott a munka?!" Erőskädtem, hogy csináljuk, de sok az ablak. Rám ordított, hogy ne pofázzak és már nyult is a botért. En sem voltam rest. Fogtam a kezemügyébe lévő széket: „Meg ne üssön az intéző ur, mert emberhalál lesz!" Kiabált aztán össze-vissza kommunizmusról, forradalomról, lázadásról, de megütni nem mert. En meg csak egyre azt hajtogattam neki: „Velem ugy bánjon az intéző ur, ahogy emberrel szokás. Nem vagyok senki kutyája!" Gondoltam ki is teszik a szürömet a birtokról, de nem. Kevés volt a férfi munkaerő, kellett minden ember. Igy volt. De mondom, akadt olyan is, akinek alaposan elverte a hátán a port az intéző.

1970

Costin mérnök pedig igy beszél a jelenlegi vállalatról:

■ tizenhat szakositott, tudományos alapon megszervezett farm — közöttük az ötvenesi, valamint az egykori Kintzik gazdaság;

■ kiterjedt, korszerü géppark, olyan, amely lehetővé teszi, hogy egy traktorra évente mindössze 80 hektárnyi terület megmüvelése háruljon;

■ kiválóan képzett mérnökök, agronómusok;

■ kemizálás, hektáronként átlag féltonna mütrágya évente;

■ 3700—3900 kilogrammos hektáronkénti buza, illetve 4300—4500 kilogrammos kukoricatermés.

„Százházas" lakodalom

1970 október 26. Lakodalmat ülnek az ötvenesi farmon. Siclovan Cornel leánya kel egybe Juhász János fiával. Mindkét családot régi kötelék füzi a birtokhoz. Különösen Juhászékat. Juhász Jánosnak, az örömapának már az édesapja, sőt a nagyapja is itt béreskedett. Ő maga a szakmát is itt tanulta. Esztergályos a vállalat műhelyében. A fia, Jancsi — az ifju férj — meg motorszerelő. Ugyancsak Ötvenesen. És ide születik néhány hónap mulva a legfiatalabb Juhász is. Az, aki ma még csak igéret...

De a lakodalom!

Érdemes róla irni, mert olyan volt, hogy párját ritkitja. A gazdaság udvarán huzott sátrak alatt száz személy részére teritettek. Mindenki ott volt — családtagok, rokonok, barátok, szomszédok, mukatársak. Aradi zenekar huzta a talpalávalót és járta, aki birta még harmadnap is mert telni kellett. Enni, és inniváló volt akár egy hétre is. Kitett magáért a két nász.

Aztán jöttek a józan hétköznapok. A mindennapi munka, a kenyérkereset. A kenyéré, amely ma már nem keserü, mint egykor, az apák, a nagyapák korában. Nem bottal füszerezett, hanem édes, izes, mert a miénk, magunknak termeljük. És jöttek a meghitt családi élet percei Juhász Jánosék gazdaságbeli kétszobás, konyhás, fürdőszobás szolgálati lakásában. Az uj butorok, háztartási gépek között, a rádió, a tévé készülék mellett emberhez méltóan.

Idén, januárban ifjabb Juhász Jánost, külön nagy öröm érte. A párttagok soraikba fogadták a szorgalmas huszonháromesztendős fiatalembert. Ebben is apja példáját követi, a harcosét, a kommunistáét, a pártalapszervezeti titkárét — a ma emberéét. Azét, aki a tegnapból indult, hogy elérkezzék a mához, miközben olyat fordult a világ, hogy maga sem hinné, ha nem látná a saját szemével. Ha nem látná nap mint nap s a napnak minden órájában, percében.

KARSAY ISTVÁN

SZABÓ GYULA

Bot és kenyér

Változó majálisok

(Folytatás az 1. oldalról)

Voltak felejthetetlen májusok, s ezek közül is megragadt emlékezetünkben az első szabad május elseje — 1945-ben. Sokan emlékeznek Aradon erre a napra. Magam is láttam fényképeket. Néha az ember jelentéktelen apróságokra figyel fel, arra, hogy gyönyörü idő volt, hogy a telvonuló asszonyok, lányok könnyü nyári ruhát viseltek, hogy sehol sem látni autót csak biciklit, s mikor megpróbáljuk a a fehér-fekete papiron rögzitett arcok közül kikeresni azt, akit ismerünk, nehezen sikerül. Persze háboru után volt, az emberek soványak, rosszul tápláltak. E fényképeken megfoghatatlanul, azonosithatatlanul ott van a párt, mely maga köré gyüjtötte a háboru borzalmaiból még csak alig felocsudó tömegeket. Ez a május a forradalom májusa volt, a harc uj szakaszának nyitánya.

Aztán egyre több fénykép, egyre több dokumentum. S az emlékeink is egyre élesebbé válnak. Az egymást követő évek, a szocialista épités évei, uj meg uj tartalmat adtak ünnepeinknek. Emlékezetünkben őrzi ezeknek az ünnepeknek a fényét. Ünnepeltük a politikai hatalom megszerzését, a szocialista ipar és tervgazdálkodás megszületését, s ünnepeltük a falu szocialista átalakulásának nagyszerü tényét. És a közelmult évei. Egy fejlődő, szabad és független ország, a szocialista Románia dolgozóinak ünnepei. Büszkén mondtuk és mondhatjuk, jogunk volt ünnepelni, hiszen ezekben az esztendőkben olyan utat jártunk be, amelyhez máskor, máshol, talán egy történelmi korszak is kevésnek bizonyult volna.

A mai ünnep mégis külön helyet foglal el, ezt a május elsejét pártunk dicsőséges félszázados évfordulójának szenteljük. Annak a pártnak, amely testvéri egységbe forrasztva románt, magyart és németet, vezette Romániát minden dolgozóját a szocialista épités utján. Ezen a május elsején a párt félszázados jubileumát ünnepeljük, amely irányitotta munkánkat, szervezte győzelmeinket.

Változó ünnepek... A munkásosztály, a kommunisták ünnepei sosem szilárdultak merev szertartássá. Ünnepeink ugyan kiemelkednek hétköznapi munkánkból, de csak azért, hogy jelezzék a megtett utat, s az előttünk álló feladatot. Ez az ünnep is ilyen. Az ország minden polgára, eddig soha nem tapasztalt egységben tömörül a párt köré, s bizalmának, szeretetének ezer jelét adja. Ezt ismerjük fel minden terven felül elkészült gépben, felépült lakásban, megszőtt vászonban. Ez nyilatkozik meg a gondosan megmüvelt földben épp ugy, mint a müvész szépséget teremtő alkotásában. Ez az országot átfogó, lendületes munka jelzi mai ünnepünk tartalmát: 1971 május elsejét, a félszázados jubileumát ünneplő pártunknak szenteljük.

Talán esik ma az eső, talán szép napsütötte idő lesz, mindegy, ez lesz a legszebb május elseje.

ARAD, az RKP megalakulásának időszakában

(Folytatás az 1. oldalról)

leit. Természetesen azok nem mondtak le eredeti szándékukról: a villanygyárban az igazgató egyenként igyekezett nyilatkozatot kicsikarni a dolgozókból, hogy leszállitott bérükkel meg vannak elégedve: a butorgyárban elbocsátások révén csikartak ki 20 százalékos bérleszállitást; a vasasok küldöttsége az Aradra érkezett munkaügyi miniszternek panaszolta el, hogy a vagongyárban, villanygyárban stb. a munkáltatók nem tartják be a kollektiv szerződés előirásait; 1921 elején bérharcok robbantak ki a vendéglátóiparban, a szobafestők és pékek körében. **Az aradi munkásság ellenállása tehát határt szabott a munkáltatók önkényének és világossá tette a munkásosztály számára egy ujtipusu, marxi-leninl párt szükségességét.**

1921 első hónapjai — a gazdasági harcokon tulmenően — a munkásság eszmei tisztázódásának jegyében folytak, országszerte egyre világosabbá vált a munkásság előtt az uj tipusu marxi-leninl párt megalakitásának szükségessége. Hat hónappal az 1920-as általános sztrájk után Aradon is még mindig akadtak munkások, akik — részvételük miatt — állás nélkül tengődtek. **Ezért hangsulyozta a Román Kommunista Párt 1921 májusi alakuló kongresszusán Pincotan Gheorghe, aradi küldött, hogy az aradi proletariátus forradalmi harcokban edződött és nem akar, nem fog meghátrálni.**

Az eszmei tisztázódás jeleit sokfelé megtaláljuk; ezt szolgálják a balra tolódó szocialista párt kiadványai, melyek Aradra is eljutottak, a Socialismul cimü lap, az 1921 május elsején megindult Munkás cimü hetilap, melynek szerkesztősége a Munkásotthonban székelt stb. Ez utóbbi különben 1922 nyaráig jelent meg, s mint az RKP ploiești-i II. kongresszusa elé terjesztett jelentésből kitünik, főként anyagi nehézségek miatt volt kénytelen megjelenését megszüntetni.

A párt alakuló kongresszusára természetesen Arad munkásai elküldték küldötteiket. A kongresszuson, mely 1921 május 8-án vasárnap délelőtt nyilt meg, **felolvasták többek között az aradi épitőmunkás szakszervezet üdvözlő táviratát is. Másnap, május 9-én, hétfőn, Pincotan Gheorghe aradi küldött tizezer aradi munkás nevében emelkedett szólásra. A kongresszus csucspontját jelentő szavazáson az aradi küldöttek hüek maradtak küldetésükhöz, szavazatukkal hozzájárultak a romániai munkásosztály ujtipusu forradalmi pártjának megalakitásához.**

Mint ismeretes, a Román Kommunista Párt alakuló kongresszusa — a hatóságok brutális beavatkozása következtében — nem tudta munkálatait befejezni. **A letartóztatottak között ott voltak a Maros-parti város munkásainak küldöttei is** — Pincotan Gheorghe, Hustya Sándor és Batári Géza — **akiket a văcărești-i fogházba hurcoltak, ahol elvtársaikkal együtt tovább folytatták a harcot. A képviselőház elnökéhez intézett tiltakozó levélből** — melyben a letartóztatottak hangsulyozták, hogy az önkényes letartóztatás a munkásság valódi képviselőit sujtotta —, **két aradi aláiras** vehető ki: a Pincotan Gheorghe-é **és a Batári Gézáé.**

A fennebb már emlitett Munkás cimü hetilap, annak ellenére, hogy a cenzura egész hasábokat törölt oldalairól, igyekezett a letartóztatottak („elvtársaink") perének kérdését napirenden tartani. Egyik számában például beszámol a jilavai börtönben folyó éhségsztrájkról. A munkásság országszerte egyre jobban megértette: a készülő birósági komédia erőpróbát jelent a fiatal kommunista párt számára. **Az egész ország munkásságára és haladó közvéleményére kiterjedt tiltakozó mozgalomban a Maros-parti város is hallatta szavát. „Mindaddig, mig elvtársaink börtönben sinylődnek és internálva vannak, mindaddig, mig a törvényhozásban a mostani munkásellenes tendencia nyilvánul meg, addig csak lényegtelen pontokban tehet igéretet a miniszterelnök..."** — állapitotta meg a Munkás, Averescu aradi látogatása alkalmából.

A munkaügyi miniszter novemberi látogatásakor az aradi dolgozók tiltakozása még határozottabb. November 19-én a Munkásotthonban lefolyt gyülésen a szaktanács megbizottja tizezer dolgozó nevében követeléseket terjesztett elő, melyek között első helyen szerepelt a „bebörtönzött elvtársaink" ügye. Másnap, **november 20-án, egy küldöttség emlékiratot nyujtott át a miniszternek. Az emlékirat első pontja követelte a letartóztatott küldöttek helyzetének javitását, kiszabaditásukat.** A küldöttség az emlékirat átnyujtásakor élő szóban is kifejezte álláspontját, s a találkozó éles szóváltással zárult.

Az országszerte kibontakozott tiltakozó hullám eredményeként a văcărești-i fegyházból 1921 decemberében ideiglenesen szabadonbocsátottak között volt Pincotan Gheorghe és Batári Géza is. A kormány már nem halasztgathatta a per főtárgyalását, melyet 1922 január 23-án kezdtek meg s mely több mint négy hónapig tartott. A vádlottak padján a kongresszusi küldötteken kivül ott ültek a mult esztendő sztrájkjainak vezetői, a párt megalakulása előtt létesült kommunista csoportok tagjai is.

Arad dolgozói és haladó rétegei főként a munkásság révén értesültek a per lefolyásáról, a kommunisták hősies küzdelméről. A Munkásotthonban lehetőség nyilt előfizetni az ujra megjelent Socialismul cimü központi pártlapra, a Világosságra, az Előrére, a Vinărul Socialistra és más ujságokra. A Munkás „A nagy per" és „Elvtársaink pere" cimen külön rovatot inditott.

A per 26. napján került sor Batári Gézának, és Hustya Sándornak, a Munkás kiadójának kihallgatására. Mindketten kijelentették, hogy **a kongreszuson leadott szavazatuk a munkásosztály érdekeit szolgálja.** Pincotan Gheorghe vallomásának szövegét egyelőre még nem sikerült felkutatni. A tanuk között számos munkás, politikai és kulturális személyiség is felvonult, akik kötelezettségüknek tartották, hogy szót emeljenek a vádlottak érdekében. Az aradi Goldiș Vasile Gh. Cristescuról kijelentette, hogy jó hazafinak tartja.

A per ideje alatt tovább folytak a tömegmegmozdulások, a letartóztatottak kiszabaditása érdekében. 1922 február 15-én az aradi munkásság gyülése határozatában kimondta, hogy **„... teljes szolidaritást vállal a munkasság börtönben sinylődő vezéreivel, legforróbb üdvözletét küldi nekik".**

Az országos tiltakozó hullám, a közvélemény nyomása 1922 junius 4-én arra kényszeritette a kormányt, hogy 213 harcosnak amnesztiát adjon. Hazaérkeztek az aradiak is, akiket kitörő lelkesedéssel fogadtak. **„Megérkeztek azok, akiket régen vártunk. Megérkeztek, a mi harcosaink, küzdő vezéreink"** irta a Munkás 1922 junius 18-i számában.

A nagy erőpróba tehát a munkásosztály győzelmével ért véget, és lényegében biztositotta a Román Kommunista Párt legális működését. A korabeli dokumentumokat vallatva büszkeség tölt el bennünket, hogy Arad dolgozói becsülettel helytálltak ebben az erőpróbában.

MAGASBA TÖRŐ ÁLMAINK VALÓSÁGA

„Ha Románia térképére tekintünk, megállapíthatjuk, hogy hazánk összes városaiban és községeiben új ipari és mezőgazdasági vállalatok, iskolák, kulturális intézmények épültek, hogy mindenütt eredményes gazdasági-társadalmi tevékenység bontakozik ki. Elmondhatjuk, hogy ez a marxi-lenini általános vonal, amelynek célja az ország egész területén fejleszteni a termelő erőket, az összes megyékben és övezetekben telepíteni ipari, mezőgazdasági, szociális-kulturális objektumokat, biztosítja hazánk összes állampolgárainak igazi jogegyenlőségét".

NICOLAE CEAUŞESCU

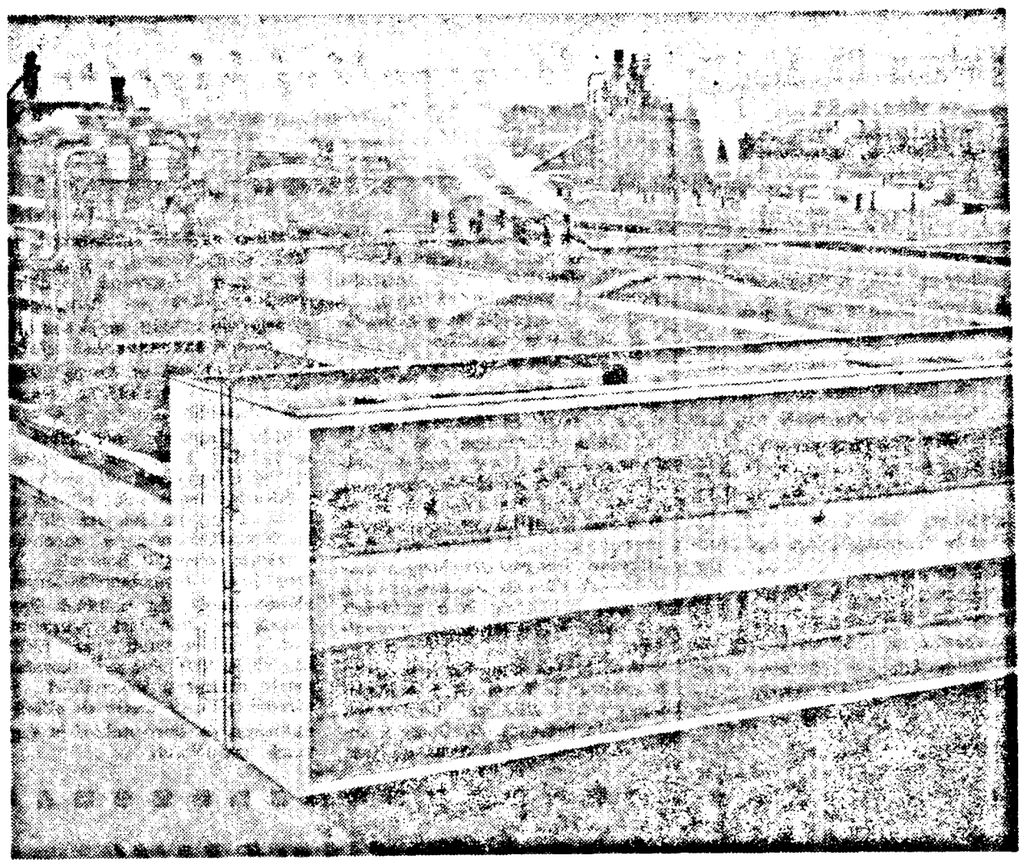

A suceavai uj Faipari Kombinát.

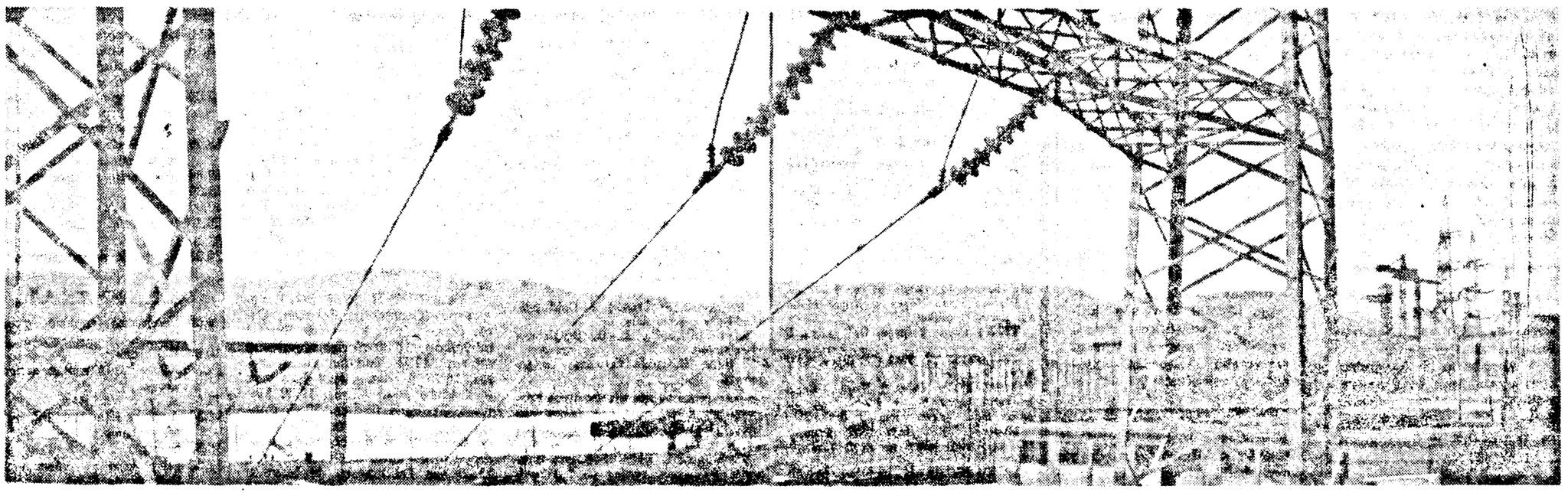

A vaskapui vizierőmű. Beindítása óta 100 000 000 kWó. energiát küldött az országos hálózatba.

A galaci uj tv közvetítő torony.

Az ország utóbbi öt évi gazdasági-társadalmi fejlesztése eredményeinek elemzéséből kitünt, hogy a IX. pártkongresszus irányelvelt és az 1966-1970-es ötéves terv előirányzatait sikeresen megvalósitottuk. Csupán 1970-ben, elmult ötéves tervünk utolsó esztendejében az ipari össztermelés volumene 296,7 milliárd lejt tett ki, 1,7 milliárd lejjel tulszárnyaltuk a tervet. Az ipari össztermelés 1969-hez viszonyitva 12 százalékkal növekedett, s 31,7 milliárd lej értékü termelesi többletet értünk el.

Mivel 1970-ben az ország gazdasági potenciálja nagyarányban növekedett, a nemzeti jövedelem pedig 1969-hez képest 7 százalékkal lett nagyobb, biztositottuk a feltételeket a lakosság anyagi és kulturális életszinvonalának további javitasához. Az oktatásban 13,2 milliárd lejjel költött többet államunk az elmult ötéves tervben, mint az azt megelőzőben. A tudomány fejlesztésére 9 milliárd 148 millió lejt utalt ki államunk öt esztendő alatt.

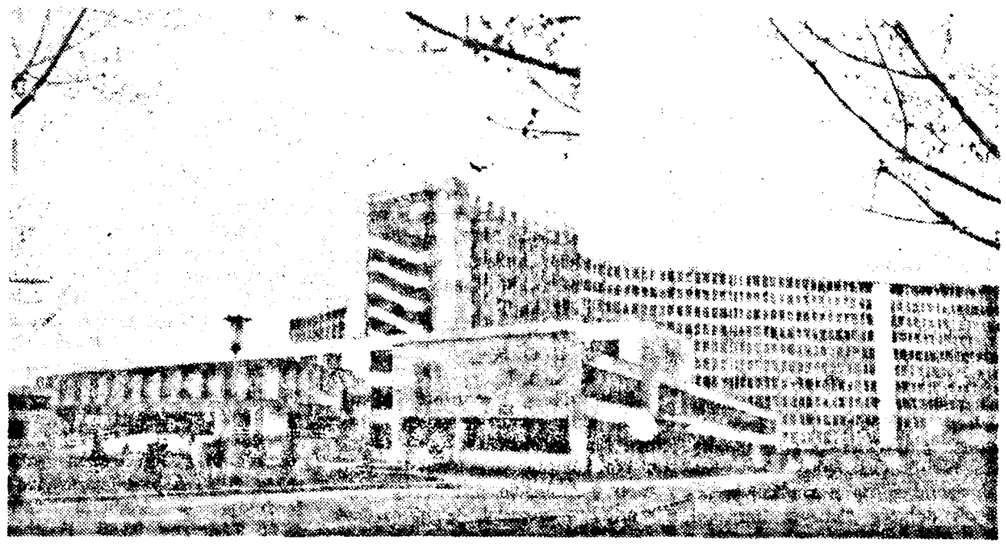

A craiovai uj kórház, egyike a legnagyobbaknak az országban.

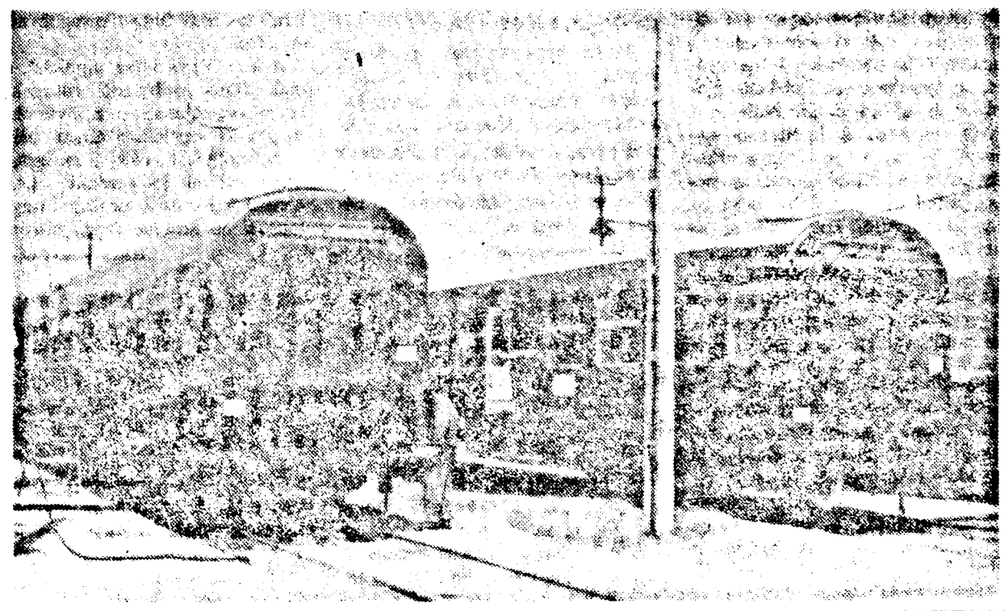

Utrakészen állnak az Aradi Vagongyár uj termései.

Arad megye müszaki-anyagi alapja az elmult 5 év alatt 37 uj ipari egységgel bővült.

Az ipari össztermelés 1970-ben 1965-höz viszonyitva 86 százalékkal növekedett.

Arad megye gazdaságának 67 százalékát az ipar képezi.

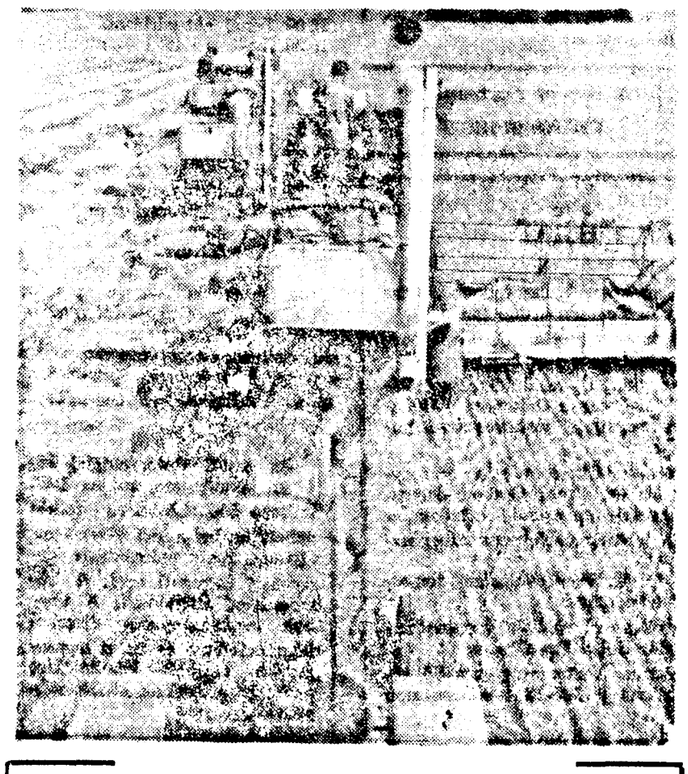

Gépek segitik a mezőgazdaságban dolgozók munkáját.

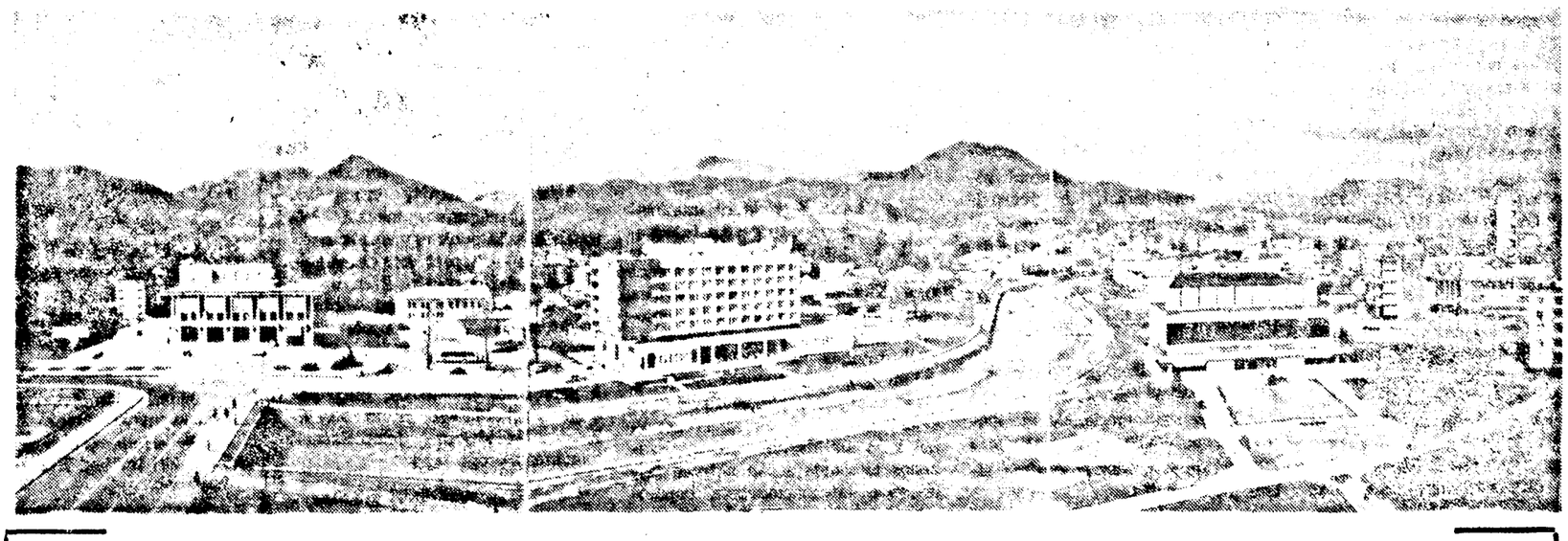

Nagybánya uj központja: korszerü épületekbe költöztek a dolgozók s az intézmények.

NEMZETKÖZI ÉLET

Vietnam DK Külügyminisztériumának nyilatkozata

Vietnam DK Külügyminisztériuma nyilatkozatot tett közzé, amely szerint április 24 és 27 között amerikai repülőgépek — köztük B—52-es bombázók — támadták az észak-vietnami Huong Lap tartományt, a 17. szélességi körtől északra. Április 28-án több amerikai gép repült be Ha Tinh tartomány fölé. Vietnam DK légelhárító tüzérsége lelőtt egy amerikai repülőgépet. Vietnam DK Külügyminisztériuma leleplezi és erélyesen megbélyegzi ezeket a provokációkat, s követeli, hogy az Egyesült Államok szüntessen meg minden olyan akciót, amely Vietnam DK szuverénitása és biztonsága ellen irányul.

A leszerelési bizottság ülése

A leszerelési bizottság április 29-i ülése Mikael Imru etiópiai küldött elnöklete alatt folytatta munkáját. Felszólalt az olasz, a holland, az argentin és a csehszlovák küldöttség vezetője.

Roberto Caracciolo olasz küldött a biológiai fegyverek eltiltásának problémáit taglalta. Mint mondotta, a vegyi és biológiai fegyverek teljes eltiltásához első lépésként a biológiai fegyvereket kellene szerződéses alapon betiltani.

Evert Bos, Hollandia képviselője a föld alatti nukleáris kísérletek megszüntetésének kérdésével foglalkozott. Hangoztatta, hogy a küldöttségek többségéhez hasonlóan a holland küldöttség is a nukleáris kísérletek teljes eltiltását szorgalmazza.

Ernesto la Guardia argentin nagykövet a vegyi és a biológiai fegyverek eltiltása kérdésének szentelte beszédét. Minthogy a vegyi és biológiai fegyverek eltiltása ügyében globális egyezményt nem lehet megvalósítani, a tárgyalások a biológiai fegyverek kérdésére összpontosultak — hangsulyozta az argentin küldött, majd hozzáfüzte: további erőfeszítéseket kell tenni, hogy elérjék az összes vegyi, bakteriológiai és biológiai fegyverek felszámolását.

Milos Vojevoda nagykövet, a csehszlovák küldöttség vezetője a biológiai fegyverek eltiltásának, a nukleáris fegyverek eltiltásának kérdését vetette fel. Az előbbiek ügyében támogatta a szocialista országok, közöttük Románia által benyujtott megállapodás-tervezet előirányzatait. Az utóbbiak ügyében is megállapodást szorgalmazott, s emlékeztetett az ENSZ-közgyülés 1961. évi nyilatkozatára, amely szerint a nemzetközi jog törvénytelennek tartja és elitéli a nukleáris és termonukleáris fegyverek használatát.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Április 30-án megtartották Románia napját a párizsi könnyü- és élelmiszeripari nemzetközi vásáron.

A román pavilont felkereste a vásár vezetősége, más országok kiállítási pavilonjainak igazgatói, sok francia üzletember.

Ott volt Constantin Flitan, hazánk párizsi nagykövete.

Amint az Uj Kina hirügynökség jelenti, a Kinai Felszabaditó Néphadsereg fukieni egységeinek egyik szóvivője közölte, hogy az egységek parancsot kaptak: május 1-én szüntessék be a tüzet. A hirügynökség megjegyzi, a parancsot azért adták ki, hogy a kis és nagy Quemoy, a Tatan és az Erhtan szigetek gomindanista katonái és tisztjei az ország népével együtt megünnepelhessék a munka nemzetközi napját.

Ideiglenes adatok szerint 150 halálos és több mint 2 ezer sebesült áldozata van Salvador de Bahia brazil városban a felhőszakadás okozta áradásoknak. Több mint 10 ezer ember hajléktalan maradt, Antonio Carlos Magalhaes, Bahia állam kormányzója a városban kihirdette a sürgősségi állapotot és segélyt kért a szövetségi kormánytól. Mint mondotta, az anyagi kár eddig 6 millió dollárra tehető.

A meteorológusok szerint Salvadorban 520 milliméter csapadék esett négyzetméterenként, amire 20 éve nem volt példa.

Román könyvkiállitás volt április 23 és 29 között a Santiago de Chile-i Nemzeti Könyvtárban.

A La Nacion cimü napilap nagy elismeréssel irt a román kiállításról és könyvkiadásról. A kiállitás anyagát más chilei városokban is bemutatják.

Az Argentinai Általános Munkásszövetség felhivására 180 ezer cordobai munkás általános sztrájkot kezdett. A munkások többek között az életkörülmények javitását és letartóztatott társaik szabadon bocsátását követelik.

Wiesbadenben román-nyugatnémet közös szeminárium kezdődött „Az ifjuságnak és szervezeteinek részvétele a két ország politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és tudományos életében" tárgykörrel. Az összejövetelt az NSZK Ifjuságának Szövetségi Tanácsa védnökségével rendezik.

Román részről a Kommunista Ifjusági Szövetség küldöttsége, nyugatnémet részről az NSZK számos ifjusági szervezetét képviselő küldöttség vesz részt.

Felszállás közben kigyulladt, visszatért a kifutópályára, de pár percen belül felrobbant egy DC—6-os utasszállító repülőgép a braziliai Manaus repülőtéren. A 83 utas közül 20 életét vesztette.

A NEMZETKÖZI MUNKÁSOSZTÁLY SZOLIDARITÁSA

Május 1, a dolgozók nemzetközi szolidaritásának napja egyben alkalom azoknak a feladatoknak az elemzésére és meghatározására, a melyek a nemzetközi munkásosztály előtt állnak a kapitalista kizsákmányolás és elnyomás ellen, a gazdasági követelések teljesitéséért, a demokratikus szabadságjogokért és a társadalmi haladásért vivott harcban. A kapitalista országokban egyre fokozódik a munkásosztály öntudata és kombattivitása, mind nyilvánvalóbb, hogy olyan platformról kell indítani az akciókat, amelynek célkitüzései a lakosság valamennyi rétegét mozgósithatják a monopóliumok és az imperialista körök agressziv háborus politikája ellen, a jobb életért, a társadalmi haladásért, a békéért kibontakoztatott harcban.

Az elmult évek revendikativ akcióit többek közt az jellemezte, hogy a munkásosztály mellett más társadalmi kategóriák — az értelmiség, a parasztság, a munkásifjuság, a diákság — is csatasorba álltak. Ez a viszonylag uj vonás mind jobban erősödik és szélesiti az antimonopolista és antiimperialista frontot,

Hazánk munkásosztálya, egész népünk teljes szolidaritással követte nyomon azokat az egységes sztrájkokat és tüntetéseket, amelyekre Olaszországban, Franciaországban, Finnországban, a latin-amerikai országokban, az USA-ban, Japánban és a világ sok más országában sor került.

A kapitalista országokban a munkástömegek határozott akciókkal válaszoltak a munkáltatók és kormánykörök minden olyan próbálkozására, hogy a dolgozókra háritsák a rossz gazdasági konjunktura, az infláció, a fegyverkezési és háborus kiadások terheit. A tavaly csupán az USA-ban több mint 5000 sztrájk volt, s ezekben mintegy két és fél millió ember vett részt. Angliában több mint 1 700 000 dolgozó 3720-nál több sztrájkot rendezett, Japánban a tavaszi offenziva, mint minden esztendőben, szintén milliókat mozgositott.

A dolgozók nemzetközi szolidaritása a spanyolországi nagy népi mozgalommal megmentette azt a hat baszk hazafit, akit a burgosi törvényszék halálra itélt.

Az országos szinten rendezett akciók többsége nem szoritkozott csupán a társadalmi-gazdasági követelésekre. A tömegek sikraszállnak az imperialista, reakciós körök háborus politikája ellen, a háborus tüzfészkek felszámolásáért, a népek békéjéért és biztonságáért.

Az antiimperialista mozgalom növekedésének egyik jellegzetessége az is, hogy Azsia és Afrika fiatal független államai fokozzák harcukat a neokolonializmus ellen, nemzeti függetlenségük megerősitéséért.

A kapitalista világ munkás-, demokratikus és halado mozgalmai egyre erőteljesebben nyilvánulnak meg a 14 szocialista állam társadalmi-politikai ereje mellett, s hozzájárulnak az európai kontinensen azoknak a pozitiv irányzatoknak az erősödéséhez, amelyeket a többi ország testvérpártjaival, a világ munkásosztályával, forradalmi és demokratikus erőivel. Azok a román kommunisták és demokraták, akik fegyverrel a kezükben harcoltak a Spanyol Köztársaság megvédéséért, a második világháboru éveiben a hitlerista leigázók ellen a Szovjetunió területén a partizán alakulatokban vagy a franciaországi, a csehszlovákiai, a belgiumi ellenállás soraiban — a hősiesség és a proletár szolidaritás nagyszerü példáit szolgáltatták".

Az ország felszabaditása óta eltelt több mint 25 év folyamán pártunk rendületlenül érvényre juttatta a proletár internacionalizmus elveit. Országunk dolgozóinak szolidaritása a kapitalista országok dolgozó tömegei harcával, ma a régi hagyományok alapján a világon létrejött uj feltételek között nyilvánul meg.

Ezen a május elsején munkásosztályunk, egész népünk ismételten kifejezi teljes szolidaritását azzal a harccal, amelyet az egész világ munkásosztálya folytat a jobb életért, a jogokért és demokratikus szabadságjogokért, a társadalmi haladásért; szolidarizálunk a vietnami néppel, a többi indokinai népekkel, amelyek harcolnak azért a jogukért, hogy külső beavatkozás nélkül maguk döntsenek sorsukról, szolidarizálunk a nemzeti érvényesülésért és a függetlenség megvédéséért küzdő összes ázsiai, afrikai és latin-amerikai népekkel.

Május elsejét, a dolgozók nemzetközi szolidaritásának napját ünnepelve, országunk lakosai lelkesen köszöntenek egy másik nagy ünepet is — a párt dicsőséges félszázados évfordulóját. Ezen a napon népünk számbaveszi eddigi eredményeit és ujból kinyilvánitja azt az eltökélt szándékát, hogy töretlenül követi a párt bölcs politikáját, megvalósitja a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom felépitésének nagyszerü programját.

GEORGE BOBOC

Tájékoztató

A kulturális-művészi és sportrendezvények műsora

Május 1-én

Kedvező idő esetén

NYÁRI SZINHÁZ 16 órakor: Municipiumi Művelődési Ház: Filharmónia népi zenekara.

CSÁLAI ERDŐ: 16 órakor: Textilipari Kombinát; CFR; Szerszámgépgyár

GYERMEKPARK 20 órakor: Ifjusági karnevál (művészi müsor, zene, tánc)

Kedvezőtlen idő esetén

KULTURPALOTA 16 órakor: Municipiumi Művelődési Ház; Szerszámgépgyár; Filharmónia népi zenekara

MUNICIPIUMI MŰVELŐDÉSI HÁZ (Pernyáva) 16 órakor: Textilipari Kombinát; CFR

Május 2-án

Kedvező idő esetén

NYÁRI SZINHÁZ 16 órakor: Vagongyár

CSÁLAI ERDŐ 16 órakor: Kisipari termelőszövetkezetek; Vagongyár

ISKOLACSOPORT: Mezőgazdasági Liceum

KULTURPALOTA 10 órakor: Romániai munkás- és kommunista mozgalom történetéből — verseny megyei szakasza; A tanulók kulturális és művészi versenyén kitüntetett együttesek diszelőadása.

Kedvezőtlen idő esetén

KULTURPALOTA 10 órakor: A romániai munkás- és kommunista mozgalom történetéből — verseny megyei szakasza; A tanulók kulturális és művészi versenyén kitüntetett együttesek diszelőadása

KULTURPALOTA 16 órakor: Vagongyár.

SPORTRENDEZVÉNYEK

Május 1-én

ATLÉTIKA: Országos gyermekbajnokság, Gloria pálya, 17 órakor.

KÉZILABDA: Május 1 Kupa Gloria pálya, 15 órakor.

ASZTALITENISZ: Május 1 Kupa, Asztalitenisz-terem (Eminescu utca) 15 órakor.

RÖPLABDA: Május 1 Kupa, Constructorul pálya, 15 órakor.

Május 2-án

ATLÉTIKA: Országos gyermekbajnokság, Gloria pálya, 9 órakor.

KOSÁRLABDA: Május 1 Kupa, Constructorul pálya, 9 órakor: B osztályu bajnokság, Constructorul pálya, 11.45 órakor.

KÉZILABDA: Május 1 Kupa, Gloria pálya, 15 órakor; B osztályu bajnokság: Gloria pálya, 11.30 órakor: ifjusági bajnokság, Gloria pálya, 8 órakor.

ÖKÖLVIVÁS: Május 8 Kupa: Motorul terem 11 órakor.

TEKE: Május 1 Kupa, CFR pálya, 8 órakor.

CSELLÖVÉSZET: Május 8 Kupa, CFR pálya, 9 órakor.

RÖPLABDA: Május 1 Kupa, Constructorul pálya, 9 órakor; B osztályu bajnokság: Sportcsarnok, 9 órakor.

MODELLEZÉS: Hajómodell bemutatók az Astoria előtti medencében, 11 órakor.

LABDARÚGÁS: B osztályu bajnokság, CFR pálya, 11 órakor; ifjusági bajnokság UTA Stadion, 15 órakor; A osztályu bajnokság UTA stadion, 17 órakor.

1971
Május
1
Szombat

Napkelte: 5.08, napnyugta: 19.20 órakor. Az évből eltelt 121 nap, hátra van meg 244.

A dolgozók nemzetközi szolidaritásának napja

1896-ban, ezen a napon született: Mahail Ralea szociológus

1901-ben, ezen a napon született Szerb Antal iro.

A gyógyszertárak

közül a kétnapos ünnepen (május elsején és másodikán) a 74-es számu tart nyitva. Az emlitett gyógyszertárban (Köztársaság utja—Vörös Hadsereg utja sarok, a hegyvaljai villamosmegállónál) az ünnep két napján éjjel-nappal nonstop szolgálatot tartanak.

filmek

DACIA: Mexikó '70 (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30).

STUDIÓ: Rejtvény (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).

MUREŞUL: A pokolra szántak (10, 12, 14, 16, 18, 20)

IFJUSÁGI: Román filmnapok. Vasárnap hatkor (10, 14, 16 18, 20.)

VICTORIA: Az asszony féljen a férjétől (11, 15, 17, 19).

PROGRESUL (Ujarad): Az itélet (15, 17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): A borzalom héte (17, 19)

CFR (Grădiște): A születéshez való jog (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: Mihai Viteazul

PÉCSKA: Porto Franco. Dr. Mabusse visszatérése.

BOROSJENŐ: Tükörfényes jégen.

KISJENŐ: A csavargó.

SZENTANNA: Adelheid

NAGYLAK: Az idegen, Vasujj.

KÜRTÖS: Hamupipőke papucsai. Mayerling

PANKOTA: Szentimentális történet. Hibernatus.

VILÁGOS: Vásott kamasz. King-Kong megszökik.

BOROSSEBES: Lépések a Hold felé. Freddy és a préri dala.

KÖRÖSBÖKÉNY: K. O. Dr. Mabuse visszatérése.

VINGA: Táviratok. Szerelem és sebesség.

színház

SZOMBATON, május 1-én este 8 órakor: Dușmanul femeilor (bérletszünet)

VASÁRNAP, május 2-án délután 4 órakor: Bărbați fără neveste (bérletszünet), este 8 órakor: Priveşte înapoi cu mînie (bemutató).

Halászati tilalom

Május az ivás hónapja. Ezért a megyei halászati és vadászati egyesület halászati tilalmat hirdet, amely érvényes az összes álló- és folyóvizekre. Igy hát május harmadikától junius elsejéig pihennek a picebotok.

Az ADAS jelenti, hogy a vegyes életbiztositások 1971. április 30-i amortizációs huzásán a következő betükombinációk jöttek ki:

1. D. O. T	5. K. L. L.
2. P. M. F.	6. G. U. F.
3. U. O. R	7. Z. A. I.
4. X. A. I.	8 W. T. Z

Mindazok a biztositott személyek, akik olyan érvényes kötvényekkel rendelkeznek, amelyekben e betükombinációk egyike vagy több kombináció a kihuzás sorrendjében szerepel, jelentkezzenek az ADAS-egységeknél, hogy megkapják a nekik járó összegeket.

lottó

A lottó április 30-i huzásának nyerőszámai:

I. 85 78 90 87 53 37 62 19 66

II. 75 83 82 31 63 15 34

(A közölt számok tájékoztató jellegüek).

A Népi Egyetem müsora

Hétfőn, május 3-án, délután 5 órakor: Kuba tegnap és ma (vetitéssel) — Előadó: **Toacsen Mihai tanár**

Kedden, május 4-én, délután 5 órakor: Horia Lovinescu gondolati szinháza — Előadó: **Ivaşcu Ion tanár**

Szerdán, május 5-én, délután 5 órakor: Uj területek a szociológiai kutatásban — Előadó: **Neamțu Octavian, a Bukaresti Pedagógiai Kutató Intézet kutatója**

Szerdán, május 5-én este fél 7 órakor: Ötven év és a nép megvalósitásai (magyar nyelven) — Előadó: **dr. Csehi Gyula docens**, kolozsvári egyetemi előadótanár

Csütörtökön, május 6-án, délután 5 órakor: Nehezen diagnosztálható ideg és pszihopatológikus esetek — Előadó: **dr. Stoessel Ștefan, temesvári előadótanár**

Pénteken, május 7-én, délután 5 órakor: Az 1944 szeptemberi Arad környéki harcok — Előadó: **Galea Pavel tanár**

Az előadásokat a Barátság Házában, (Köztársaság utja 78, első emelet) tartják. Részletes felvilágositást a 117-13 telefonszámon nyujtanak.

Vasárnap bemutató az Aradi Állami Színházban

John Osborne: *Nézz vissza haraggal*

Közel 15 évvel az ősbemutató után az aradi szinház is müsorra tüzte Osborne remekművét **Dan Alecsandrescu** rendezésében, **Mircea Matcaboji** (Koloszvár) diszleteivel. — Miért csak most? — kérdeztem a rendezőt. — Shakespeare évszázadokkal előtt irta szindarabjait, mondanivalójuk ma is aktuális — hangzott a valasz. Igy van ez Osborne esetében is. Az ötvenes évek óta nem változott lényegesen a szigetország társadalma ami tompithatná Porter lázongásának hevét.

Társadalmi és politikai célzatán tul Osborne müvét érdekessé teszi szereplőinek emberi küzdelme: Jimmy vivódása, hogy szakitson mordbid környezetével, Alison hitvesi áldozata és kitartása férje mellett, Cliff baráti megértése.

A dráma rokonszenvet ébreszt az erkölcsi konvenciók bilincsével megbékélni nem tudó hősök iránt, akik láncaiktól nem szabadulhatnak meg, mert egyedül állnak, mert nem találták meg a harc igazi utját.

Az aradi előadás főszerepét **Boris Olinescu** alakitja. A többi szereplő: **Gabi Daicu** (Alison), **Ion Petrache** (Cliff), **Dorina Păunescu** (Helena) és **Nicolae Lehene** (Retfern ezredes).

ROȘCOVICI ENRIC

rádió

Müsorajánlásunk

Szombat, május 1.

BUKAREST I. és II: 9 órától közvetités a bukaresti és vidéki városokban megrendezett nagygyülésekről és felvonulásokról.

BUKAREST I: 6.05 Ünnepi dal, 8.25 Költői pillanat: A szocialista Románia dicsőitése, 12.30 Népzenemüsor (Angela Moldovan, Irina Loghin, Ion Luican, Ilie Udilă és Alexandru Tițruș énekel), 14.15 George Enescu I. Román rapszódia, 15.30 A vidámság hullámhosszán, 16.30 A mikrofonnál Doina Badea, Karel Gott, Salomé, Little Tony, 17.05 Adás pioniroknak, 17.35 Operettáriák, 20.00 Miron Constantinescu esti jegyzete, 20.40 Negyvenöt perc Ioana Radu, Ionel Budișteanu, Nicușor Predescu és Constatin Cocriș társaságában, 21.25 Nicolae Dragoș jegyzete, 21.30 Tánczene, 22.20 Melódia expressz.

BUKAREST II: 13.00 Déli hangverseny (Constantin Bobescu, Oscar Straus, Liszt Ferenc és Rossini müveiből), 16.30 Sorin Movileanu müsora, 17.30 Tudományos magazin, 18.45 A párt, a szív és a vers — irodalmi összeállitás, 19.30 Május 1 Románia földjén, 20.45 Canzonetták (Enrico Caruso, Beniamino Gigli, Valentin Teodorian, Giuseppe di Stefano, Ion Piso énekel), 21.20 Ion Dumitrescu és Martian Negrea szimfonikus művei, 23.05 Tánczene.

HIREK: 6.00, 7.00, 14.00, 17.00, 19.00, 22.00, 24.00, 2.00, 4.00 **(Bukarest I.)** 7.00, 15.00, 18.00, 23.00, 0.55-1 **(Bukarest II.)**

Vasárnap, május 2.

BUKAREST I: 8.00 Lapszemle, 9.00 Falumüsor, 12.00 Mindenki kedvére, 13.15 Vasárnapi esztrád, 15.00 Ifjusági müsor, 16.45 Sport és zene, 20.10 Al. Ivasiuc esti jegyzete, 20.15 Tiz kedvelt melódia, 21.25 Paul Diaconescu jegyzete, 22.10 Sporthiradó, 23.00 Tánczene.

BUKAREST II: 8.00 Gyermekmüsor, 10.30 A költők a hazát és a pártot éneklik, 13.15 A vidámság hullámhosszán, 14.15 Aki tud — nyer, 15.30 Gigi Marga, Udo Jürgens és Engelbert Humperdinck énekel, 16.30 Rádiójáték — sorozat fiataloknak: Felejthetetlen napok (első epizód), 18.00 Johann Strauss: Egy éj Velencében, 19.15 Rádiószinház: Ion Băieșu szindarabja, 20.00 A párt félszázados évfordulója — irodalmi müsor, 22.00 Tánczene, 23.05 Beethoven Esz-moll zongoraverseny, 23.45 Halhatatlan keringők.

HIREK: 6, 7, 11, 13, 20, 22, 24, 2, 4, 5 (Bukarest I).

7, 9.30, 14, 17, 21, 23, 0.55, 1 (Bukarest II).

A rovatot szerkesztette

CZAKÓ MARGIT

televizió

Szombat, május 1.

9.00 Közvetités a fővárosból és az országból a dolgozók Május 1-i nagygyüléséről és felvonulásáról.
13.00 Népdalok
14.00 Közkedvelt dalok
14.30 A Bukaresti Nemzetközi Vásár 1970 — dokumentumfilm
14.50 Déli hangverseny
15.15 A Románia—Hollandia teniszmérkőzés közvetitése a Progresul pályáról
17.00 Labdarugás: NDK—Olaszország olimpiai selejtező mérkőzés közvetitése Dresdából
18.45 Ionel Budișteanu népizenekara játszik
19.20 1001 este — gyermekeknek
19.30 Hiradó
20.00 Rajzfilmek
20.15 tv varieté.
22.45 Hiradó
23.00 Bordalok és románcok

Vasárnap, május 2

9.00 Vasárnapi matiné gyermekeknek.
10.00 Falumüsor.
11.30 Kiemelkedő román zenealkotások.
12.00 A haza vártáján.
12.30 A Rapsodia Română együttes müsora.
13.30 Sport.
17.00 Megyeközi kórusverseny: Szilágy és Gorj megye.
18.10 Cirkusz.
18.40 A deszka — angol filmvigjáték.
19.20 1001 este — gyermekeknek.
19.30 Hiradó.
20.00 A kisfiu és a muzsa — riportfilm.
20.30 Zorro jegye: Amerikai játékfilm — országos bemutató.
22.00 Opera- és operettrészletek.
22.35 Hiradó.
22.45 Sport.

Hétfő, május 3.

18.00 Szinpad.
18.30 A pártévforduló tiszteletére — Gazdasági szemle
19.00 Forradalmi és hazafias dalok a szocialista épités első éveiből.
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este — gyermekeknek.
19.30 Hiradó.
20.00 50 év, 50 visszaemlékezés.
20.25 Viharlovag (V. rész).
21.15 Névtelen csillag — népzene.
22.15 Hiradó.
22.25 Sport.

Kedd, május 4.

10.00—11.00 TV-iskola — Román nyelv és fizika VIII. osztályosoknak.
18.00 Zenei aktualitások.
18.30 Ex-Terra 1971 — pionirok és iskolások vetélkedője.
19.00 Reflektor.
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este — gyermekeknek.
19.30 Hiradó.
20.00 50 év — 50 visszaemlékezés.
20.25 Szavalóest.
20.35 Ebben az országban a kommunisták... (IV.).
21.25 Szinházi est.
22.30 Hiradó.
22.40 Ökölvivás — az országos bajnokság negyeddöntői.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, május 1-én változó idő. Jobbára felhős égbolt és helyi eső lehetséges. Gyenge, majd mérséklődő délnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5 és 10, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 18 és 22 fok között váltakozik.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 135-69, 146-74. Kiadóhivatal: 128 34. Nyomdai: 130-93, 120-77. Tip. I.P.B.A. 40 168